

המדריך המאוד קצר לסוגית טאיוואן

כמה סין יש?

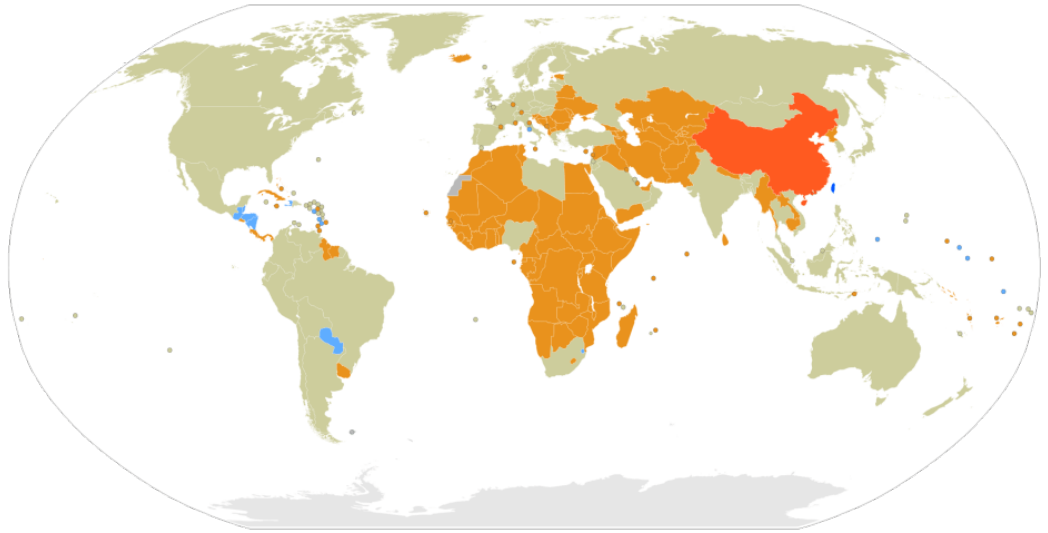
ב-1912 הקיסר האחרון של סין הודח והוקמה הרפובליקה של סין, (Republic of China (RoC). הרפובליקה של סין הפכה לריבון החדש, מחליפה את האימפריה של צ'ינג.

ב-1949 הוקמה הרפובליקה העממית של סין, (People's Republic of China (PRC), לאחר ניצחון הקומוניסטים על הלאומנים במלחמת האזרחים של סין. הרפובליקה העממית הפכה לריבון ברוב שטחי הרפובליקה של סין למעט אי אחד – טאיוואן, אליו נסוגו כוחות ה-RoC.

הניצחון הלא שלם של הרפובליקה העממית יצר מצב מוזר: יש שתי יישויות שטוענות בו זמנית שהן הנציגות של כל סין. מי מהן היא היישות הלגיטימית?

עד 1971 נראה שהעולם נטה לרפובליקה של סין. היא זו שהחזיקה במושב של סין באו"ם והרפובליקה העממית הייתה מבודדת בזירה הבינלאומית. אולם ב-1971 האספה הכללית של האו"ם קיבלה החלטה שמכירה ברפובליקה העממית כנציגה של סין, ולא בטאיוואן. לא היה כאן מתן חברות חדשה לרפובליקה העממית – האספה הכללית פשוט החליטה שמהיום מי שתשב על מושב המדינה הסינית תהיה הרפובליקה העממית ולא טאיוואן. לכן גם טאיוואן לא קיבלה מושב חדש באו"ם – ההכרזה של 1971 ראתה בה חלק מסין, ומכאן שאין סיבה לתת שני מושבים למדינה אחת.

מאז אותה החלטה מעמדה הבינלאומי של טאיוואן הדרדר עם הזמן, עם עוד ועוד מדינות מפסיקות את היחסים הדיפלומטים עמה ועוברות להכיר ברפובליקה העממית. השיא בשביל טאיוואן כנראה היה ב-1979, אז ארה"ב החליפה את ההכרה בה בהכרה ברפובליקה העממית. בעלת הברית הוותיקה נטשה אותה בשביל לשפר את היחסים עם בייג'ין ולנסות וליצור קרע קבוע בין שני הענקים הקומוניסטים – סין ובריה"מ.

כתום ☒ מדינות שמכירות רק בסין העממית, ללא יחסים עם טאיוואן, תכלת ☒ מדינות שמכירות רק בטאיוואן, ללא יחסים עם סין העממית, כל השאר ☒ מדינות שמכירות בסין העממית, עם קשרים לא רשמיים עם טאיוואן.

הוויכוח היום בין סין (הרפובליקה העממית של סין) וטאיוואן (הרפובליקה של סין) היא מי הנציגה הלגיטימית של האומה הסינית. מי המדינה הסינית הלגיטימית ומי לא. בשנים עברו שני הצדדים [הזינו](#) הצידה את המחלוקת כדי להתקרב כלכלית, אולם תחת שי הסוגיה חזרה למרכז היחסים. בייג'ינג מעוניינת שטאיוואן תכיר בלגיטימיות של הרפובליקה העממית ותתאחד עמה. מעבר לכך שהדבר עולה בקנה אחד עם הגישה הלאומנית ששי הביא להנהגה של סין, יש כאן גם אולי לחץ של זמן: ככל שעובר הזמן, טאיוואן מתרחקת מסין.

למה שלא יהיו שתי סין?

יש [שינוי בין-דורי](#) שמתחולל בטאיוואן ומאיים לשנות בצורה דרמטית את הסטטוס של האי.

הדור הוותיק יותר, אלו שנולדו לפני 1980 רואים עצמם או כטאיוואנים או כטאיוואנים וסינים. עבור הדור הזה טאיוואן היא חלק מסין, ולכן ללא קשר למחלוקת בין טאיפיי ובייג'ינג מי הנציגה הלגיטימית של אותה סין יש רק סין אחת.

הדור הצעיר יותר כבר אינו מחזיק בעמדה הזו. רבים מהם רואים עצמם לא כסינים או כסינים וטאיוואנים אלא כטאיוואנים בלבד. עבורם טאיוואן היא לא חלק מסין, אלא מדינה נפרדת עם זהות נפרדת. טאיוואן היא היום דמוקרטיה ליבראלית עם שוק חופשי שמשולבת עמוק בשרשרות האספקה של המערב. למה שהיא תמשיך לראות את עצמה כחלק מסין, ולא כיישות נפרדת?

עבור בייג'ינג המשמעות של השינוי הבין-דורי הוא שככל שעובר הזמן, כן יורד הסיכוי לאיחוד

בדרכי שלום בין האי והיבשת. הדור הצעיר אולי לא יכריז על האי כמדינה נפרדת, מחשש למתקפה צבאית סינית, אך הוא גם לא ירצה איחוד עם הרפובליקה העממית. בטח ובטח אחרי שהוא ראה מה קרה לדמוקרטיה בהונג קונג תחת בייג'ינג.

ארה"ב וסוגיית "One China Policy"

איפה ארה"ב עומדת בסוגיה? המדיניות הרשמית של ארה"ב היא שיש **סין אחת**, והיא מתנגדת לכל צעד **חד-צדדי** לשנות את הסטטוס במצר טאיוואן. כלומר, ארה"ב מתנגדת מצד אחד לפלישה צבאית סינית לאיחוד עם טאיוואן, ומצד שני מתנגדת להכרזת עצמאות של האי והפיכתו למדינה נפרדת מסיין העממית.

בהקשר הזה ביקור פלוסי לא משנה את הסטטוס-קוו. ארה"ב לא הודיעה על תמיכה בעצמאות האי, או שינוי בעמדה שיש רק **סין אחת**. עיקר הזעם מצד סין כנראה נובע מהעיתוי: שי ג'יפנינג [עומד לפני בחירות חדשות](#) לתפקיד המזכיר הכללי של המפלגה הקומוניסטית. הביקור של פלוסי מקרין לרעה על שי.